

Itä-Suomen yhteistyöalueen tarkastuslautakuntien yhteisarviointi 2025: Sosiaali- ja terveydenhuollon YTA-yhteistyö

Etelä-Savon hyvinvointialue 12.5.2026 § 36

Keski-Suomen hyvinvointialue 13.5.2026 § 42

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue 11.5.2026 § 67

Pohjois-Savon hyvinvointialue 7.5.2026 § 56

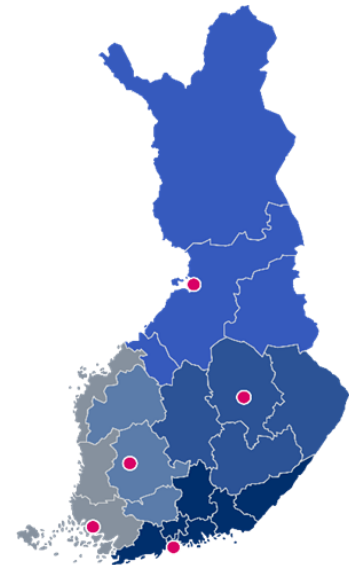
Sisällys

1	JOHDANTO	3
2	YTA-YHTEISARVIOINTI.....	4
3	YHTEISTYÖSOPIMUKSEN VALTAKUNNALLISET TAVOITTEET	5
4	ITÄ-SUOMEN HYVINVOINTIALUEIDEN YHTEISTYÖSOPIMUKSEN TAVOITTEET	6
5	ITÄ-SUOMEN YTA-SOPIMUKSEN TOIMEENPANON RAKENNE JA TOIMENPITEET	7
6	ARVIOINTI ITÄ-SUOMEN YTA-SOPIMUKSESTA JA SEN TOIMEENPANOSTA.....	14

1 JOHDANTO

Itä-Suomen yhteistyöalue muodostuu Etelä-Savon, Keski-Suomen, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon hyvinvointialueista. Jokaisella yhteistyöalueella sijaitsee yliopistollinen sairaala (kuvio 1). Itä-Suomen yhteistyöalueen koordinoivastuu on Pohjois-Savon hyvinvointialueella.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021, jatkossa sote-järjestämislaki) mukaan yhteistyöalueen on laadittava valtuustokausittain hyvinvointialueiden yhteistyösopimus. Hyvinvointialueet laativat keskinäisen sopimuksen, jossa sovitaan muun muassa hyvinvointialueiden välisestä työnjaosta. Hyvinvointialueet vastaavat yhteistyön sisällöstä sekä hallinnollisista päätöksistä, joita yhteistyön toteuttaminen ja rahoittaminen edellyttävät. Yliopistollista sairaalaa ylläpitävä hyvinvointialue hoitaa lain mukaan yhteistyösopimuksen laatimisen edellyttämät hallintotehtävät.

Kuvio 1. Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueet. Sosiaali- ja terveysministeriö.

Itä-Suomen hyvinvointialueiden ensimmäinen sopimus tavoittelee alueiden strategista kumppanuutta. Itä-Suomen yhteistyöalueella sopimukseen laadittiin lain määrittämien sisältöjen lisäksi yhteistyötä kuvaavat strategiset tavoitteet kustakin sopimuksen osa-alueesta.¹ Tavoitteena on kehittää ja sovittaa yhteen erityisesti erikoissairaanhoidon palveluja, varautumista ja valmiutta, tietojohtamista, koulutusta sekä tutkimusta. Tavoitteena on vahvistaa asukkaiden hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta yli hyvinvointialuerajojen.²

Sosiaali- ja terveysministeriö seuraa ja arvioi sopimuksen toteutumista vuosittaisissa neuvotteluissa, joihin osallistuu myös valtiovarainministeriö ja sisäministeriö. Sosiaali- ja terveysministeriö ohjasi maaliskuussa 2025 yhteistyöalueita päivittämään YTA-sopimukset vastaamaan ministeriön tarkentuvaa linjausta. Lisäksi asiaa käsiteltiin huhtikuussa 2025 hallituksen kehysriihessä, jossa ohjausta yhteistyön tiivistämiseksi edelleen täsmennettiin. Itä-Suomen yhteistyöalueen johtoryhmä tarkasteli huhtikuussa 2025 sopimuksen toimeenpanoa ja sopi sen päivittämisestä vastaamaan ministeriön uutta ohjausta.³

¹ Keski-Suomen hyvinvointialue. Uutinen 22.8.2024.

² Keski-Suomen hyvinvointialue. Uutinen 22.8.2024.

³ Pohjois-Savon hyvinvointialue. Uutinen 29.4.2025. Itä-Suomen yhteistyöalue tiivistää yhteistyötään - YTA-sopimus päivitetään vastaamaan ministeriön ohjausta. [Itä-Suomen yhteistyöalue tiivistää yhteistyötään - YTA-sopimus päivitetään vastaamaan ministeriön ohjausta - Pohjois-Savo.](#)

2 YTA-YHTEISARVIOINTI

Itä-Suomen yhteistyöalueen tarkastuslautakunnat pitivät yhteisseminaarin Siilinjärvellä 17.-18.9.2025, jonka myötä käynnistettiin YTA-sopimukseen liittyvä yhteisarviointi. Yhteisarvioinnin aihe tarkentui syksyn 2025 aikana viranhaltijavalmistelussa tarkastellen toimielinten päätöksentekoa YTA-sopimukseen liittyen.

Yhteisarvioinnin tarkoituksena on ollut kuvata hyvinvointialueiden yhteistyön rakenteita ja sopimuksen toteutumisen etenemistä YTA-alueella sekä selvittää kuinka hyvinvointialueiden toimielimet saavat tietoa YTA-sopimukseen liittyvistä asioista. Yhteistyön ja sen taustalla olevan sopimuksen toimeenpanon onnistuminen edellyttää kaikkien hyvinvointialueiden yhteistä tahtotilaa sekä ymmärrystä sopimuksen vaikutuksista ja sen merkityksestä alueiden toimintaedellytyksille. Sen tulee ohjata konkreettisesti toimintaa ja vaikuttaa asukkaiden palvelujen laatuun, saatavuuteen ja talouden hallintaan.

Arviointikysymys

Tarkastuslautakuntien arvioinnin tavoitteena oli muodostaa käsitys siitä, onko YTA-alueen yhteistyösopimuksen toimeenpanoa toteutettu ja seurattu tarkoituksenmukaisesti. Arviointi tarkasteli sopimuksen strategista ulottuvuutta, tavoitteiden toteutumista sekä sopimuksen tiedottamista toimielimille. Arvioinnissa on otettu huomioon sosiaali- ja terveysministeriön maaliskuussa 2025 antama ohjaus yhteistyöalueiden sopimusten päivittämisestä.⁴

Arvioinnin tietolähteet ja aineisto

Tarkastuslautakuntien yhteisarvioinnin lähteinä on käytetty hyvinvointialueiden toimintaa ohjaavien säännösten lisäksi kunkin hyvinvointialueen strategia-asiakirjoja, toimielinten pöytäkirja-aineistoja sekä muita asiakirjoja. Saatuja tietoja on täydennetty tietopyynnöillä sekä yhteisseminaarissa kuultujen asiantuntijoiden kuulemisilla.

Aineistoa täydennettiin laatimalla kysely työryhmien ja alatyöryhmien puheenjohtajille YTA-sopimuksen valmisteluun ja toimeenpanoon liittyen. Kyselyn tavoitteena oli muodostaa kokonaiskuva YTA-sopimuksen valmistelun ja toimeenpanon rakenteista sekä arvioida niiden toimivuutta.

Kyselyyn vastasi 19 työryhmän tai alatyöryhmän puheenjohtajaa. Vastauksia tuli kaikilta Itä-Suomen yhteistyöalueen hyvinvointialueilta. Osa vastanneista on mukana useissa työryhmissä tai niiden alatyöryhmissä. Vastaaajista kuusi kuului yhteen työryhmään ja seitsemän alatyöryhmään. Kuusi vastaaajista kuului sekä työryhmään, että myös johonkin alatyöryhmään. Vastaaajien työryhmät tai alatyöryhmät edustivat sopimuksen eri osa-alueita.

Arvioinnissa myöhemmin työryhmistä ja alatyöryhmistä käytetään yhteisesti nimitystä ”työryhmä”.

⁴ Sosiaali- ja terveysministeriö. Tiedote 19.6.2025. Uusi soveltamisohje: hyvinvointialueiden yhteistyösopimukseen lisää käytännönläheisyyttä ja selkeyttä.

3 YHTEISTYÖSOPIMUKSEN VALTAKUNNALLISET TAVOITTEET

Sosiaali- ja terveydenhuollon YTA-sopimuksen tavoitteet on määritelty ensisijaisesti lainsäädännössä. Keskeisin säädös on sote-järjestämislaki ja sitä täydentävät laki hyvinvointialueesta (611/2021), terveydenhuoltolaki (1326/2010) ja sosiaalihuoltolaki (1301/2014). YTA-sopimuksen yksityiskohtainen sisältövaatimus määrittellään valtioneuvoston asetuksessa hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen sisällöstä ja valmistelusta (309/2023). Näiden säädösten lisäksi sosiaali- ja terveysministeriö on laatinut YTA-sopimusten soveltamisohjeen. Ohjeessa tarkennetaan erityisesti sitä, mistä asioista yhteistyöalueen hyvinvointialueiden on tehtävä aiempaa laajemmin ja monipuolisemmin yhteistyötä. Hyvinvointialueiden yhteistyön tiivistämisen taustalla ovat sosiaali- ja terveysministeriön havaintojen lisäksi myös hallitusohjelman kirjaukset hyvinvointialueiden yhteistyöstä sekä niihin perustuvat puoliväliriihen linjaukset⁵.

Samaan sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueeseen kuuluvien hyvinvointialueiden on tehtävä yhteistyösopimus, jonka tarkoituksena on varmistaa yhteistyöalueeseen kuuluvien hyvinvointialueiden työnjako, yhteistyö ja yhteensovittaminen siltä osin kuin se on tarpeellista lakisääteisten tehtävien toteutumisen ja sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuuden turvaamiseksi.⁶

Yhteistyösopimuksen on edistettävä sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuutta, tuottavuutta, laatua, asiakas- ja potilasturvallisuutta, tarpeenmukaisuutta, yhdenvertaista saatavuutta, kielellisiä oikeuksia sekä palveluketjujen ja palvelukokonaisuuksien toimivuutta. Sopimuksessa on lisäksi varmistettava, että yhteistyösopimuksen perusteella sosiaali- ja terveydenhuoltoa antavassa toimintayksikössä on tehtävän hoitamiseksi riittävät taloudelliset ja henkilöstövoimavarat sekä osaaminen.⁷

Valtakunnallisissa tavoitteissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiselle yhteistyöalueiden välinen sopiminen on myös tunnustettu. Vuodelle 2025–2029 asetetuissa sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisissa tavoitteissa hyvinvointialueiden toimintaa koskevat tavoitteet koskevat väestön hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta, yhdenvertaisia palveluja sekä taloudellista kestävyyttä. Tavoitteiden saavuttamiseen hyvinvointialueet tarvitsevat hyvinvoivaa ja riittävää henkilöstöä, laadukasta tietoa ja toimivaa yhteistyötä. Sen mukaan investointien tulee edistää alueellista yhteistyötä. Toimintaedellytyksenä on, että hyvinvointialue toimii yhteistyössä lakisääteisten velvoitteiden toteuttamiseksi ja tavoitteiden saavuttamiseksi.⁸

Hallitusohjelma ”Vahva ja välittävä Suomi” sisältää kirjauksia, joiden perusteella hyvinvointialueita ohjataan aiempaa laajempaan keskinäiseen työnjakoon, yhteistyöhön ja yhteensovittamiseen YTA-sopimusten kautta.⁹ Tavoitteena on muun muassa varmistaa harvoin tarvittavan erityistason osaamisen

⁵ Sosiaali- ja terveysministeriö. Tiedote 19.6.2025. Uusi soveltamisohje: hyvinvointialueiden yhteistyösopimukseen lisää käytännönläheisyyttä ja selkeyttä.

⁶ Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021 § 36.

⁷ [Itä-Suomen yhteistyöalueen yhteistyösopimus, syksy 2024.](#)

⁸ Valtiovarainministeriö. 2025. Hyvinvointialueiden valtakunnallisissa tavoitteissa painottuu vaikuttavuus.

⁹ Sosiaali- ja terveysministeriö. Tiedote 19.6.2025. Uusi soveltamisohje: hyvinvointialueiden yhteistyösopimukseen lisää käytännönläheisyyttä ja selkeyttä.

saatavuutta¹⁰, rakentaa sote-tietohallinnan infrastruktuuria¹¹, vahvistaa hyvinvointialueiden välistä sopimista yhteistyöaluetasolla ja kustannusvaikuttavuutta¹², vahvistaa yhteistyöalueen koordinaatiovastuuta vaikuttavuuden ja tuottavuuden parantamiseksi¹³, lisätä hyvinvointialueiden ja yhteistyöalueiden mahdollisuuksia järjestää alueiden asukkaiden näkökulmasta laadukkaalla, vaikuttavalla ja kustannustehokkaalla tavalla, vahvistaa yhteistyöalueiden vastuuta koordinoida kustannustehokkuuden parantamista ja yhteisen investointisuunnittelun tekemistä¹⁴.

Sosiaali- ja terveysministeriö julkaisi keväällä 2025 soveltamisohjeen, jonka tarkoituksena on tukea hyvinvointialueita yhteistyösopimuksen laatimisessa. Ohjeessa tarkennetaan erityisesti sitä, mistä asioista yhteistyöalueen (YTA) hyvinvointialueiden on tehtävä aiempaa laajemmin ja monipuolisemmin yhteistyötä.¹⁵

4 ITÄ-SUOMEN HYVINVOINTIALUEIDEN YHTEISTYÖSOPIMUKSEN TAVOITTEET

Itä-Suomen yhteistyöalueen ensimmäinen yhteistyösopimus (myöhemmin YTA-sopimus) hyväksyttiin¹⁶ hyvinvointialueiden aluevaltuustoissa syksyllä 2024. Sopimuksen tavoitteena on edistää Itä-Suomen hyvinvointialueiden järjestämistä vastuulle kuuluvia ja asukkaille annettavia palveluita siten, että asukkaat saavat yhdenvertaisia ja laadukkaita palveluja koko Itä-Suomen yhteistyöalueella. Tavoitteena on myös tuottavuuden ja palveluihin pääsyn paraneminen. Yhteistyösopimuksella on sovittu yleisellä tasolla erityisesti erikoissairaanhoidosta, vaativasta sosiaalihuollon palveluista, peruspalvelujen turvaamisesta sekä tukipalveluista ja kehittämistoiminnasta¹⁷. Yhteistyöllä etsitään toiminnallisia ja taloudellisia ratkaisuja, joista kaikki YTA-alueen hyvinvointialueet hyötyvät. Sillä vastataan myös lakisääteisiin velvollisuuksiin.

Ennen hyvinvointialueiden aloittamista yhteistyöstä sovittiin erityisvastuualueiden välisillä järjestämissopimuksilla. Sopimus painottui tällöin erikoissairaanhoidon yhteistyöhön. Hyvinvointialueiden aloittaessa sopimukseen tuli mukaan myös sosiaalihuolto ja perusterveydenhuolto sekä varautuminen, tukipalvelut ja TKKIO-toiminta.

Hyvinvointialuelain (611/2021) 41 § edellyttää, että hyvinvointialueella on strategia, jossa aluevaltuusto määrittää toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteet. Strategian tulee perustua arvioon alueen tilanteesta sen laatimishetkellä sekä ennusteisiin toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista hyvinvointialueen tehtävien toteuttamiseen. Lisäksi strategiassa on määriteltävä sen toteutumisen

¹⁰ Vahva ja välittävä Suomi. Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelma 20.6.2023. s. 25, 29.

¹¹ Vahva ja välittävä Suomi. Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelma 20.6.2023. s. 39.

¹² Vahva ja välittävä Suomi. Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelma 20.6.2023. s.42.

¹³ Vahva ja välittävä Suomi. Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelma 20.6.2023.s. 43.

¹⁴ Vahva ja välittävä Suomi. Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelma 20.6.2023.s. 44, 50.

¹⁵ Sosiaali- ja terveysministeriö. Tiedote 19.6.2025. Uusi soveltamisohje: hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksiin lisää käytännönläheisyyttä ja selkeyttä.

¹⁶ Etelä-Savon hyvinvointialue. Aluevaltuusto 7.10.2024 § 68 Itä-Suomen yhteistyöalueen yhteistyösopimuksen hyväksyminen. Keski-Suomen hyvinvointialue. Aluevaltuusto 17.9.2024 § 43 Itä-Suomen yhteistyöalueen yhteistyösopimuksen hyväksyminen. Pohjois-Karjalan hyvinvointialue. Aluevaltuusto 9.10.2024 § 58 Itä-Suomen yhteistyöalueen yhteistyösopimuksen hyväksyminen. Pohjois-Savon hyvinvointialue. Aluevaltuusto 7.10.2024 § 53 Itä-Suomen yhteistyöalueen yhteistyösopimuksen hyväksyminen.

¹⁷ Itä-Suomen yhteistyöalue. Yhteistyösopimus. [7b1ef8a7-1e79-5c11-a59a-5ad3794e9e39](#).

arviointi ja seuranta. Hyvinvointialuestrategian huomioon ottamisesta talousarvion ja -suunnitelman laadinnassa säädetään lain 115 §:ssä. Strategia on tarkistettava vähintään kerran aluevaltuuston toimikauden aikana.

YTA-sopimukseen on laadittu lain määrittämien sisältöjen lisäksi yhteistyötä kuvaavat strategiset tavoitteet kustakin sopimuksen osa-alueesta. Strategiset tavoitteet liittyvät Itä-Suomen hyvinvointialueiden yhteistyön vahvistamiseen, palvelujen yhdenvertaiseen saatavuuteen, kustannusvaikuttavuuteen ja henkilöstön osaamisen turvaamiseen. Esimerkiksi vaativan ja harvoin tarvittavan sosiaali- ja terveydenhuollon osalta tavoitteena on, että jokaisella alueella säilytettäisiin laajan päivystyksen keskussairaala, jossa on ympärivuorokautinen päivystys, leikkaustoiminta, tehohoito ja synnytysten hoito. Sopimuksessa asetetuille strategisille tavoitteille ei ole asetettu mittareita.

Sosiaali- ja terveysministeriö¹⁸ antoi kesäkuussa 2025 aikana YTA-sopimukseen liittyen soveltamisohjeen, jonka myötä Itä-Suomen hyvinvointialueen yhteistyösopimusta on päivitettävä. Sopimuksen päivittämisen yhtenä tavoitteena on sopimusten käytännönläheisempi toteuttaminen. Asiakirjassa korostetaan, että yhteistyösopimuksen toteutumista on seurattava säännöllisesti, sillä sopimuksen seuraaminen on olennainen osa sen toimivuutta silloin kun sopimisen kautta vaikutetaan hyvinvointialueiden palvelurakenteeseen. Sopimuksen päivitys on menossa yhteisarvioinnin kuluessa.

5 ITÄ-SUOMEN YTA-SOPIMUKSEN TOIMEENPANON RAKENNE JA TOIMENPITEET

Itä-Suomen yhteistyöalueen YTA-sopimus hyväksyttiin hyvinvointialueiden aluevaltuustoissa syksyllä 2024. Yhteistyösopimuksen toimeenpanoa ja sen seurantaan varten on perustettu Itä-Suomen yhteistyöalueen johtoryhmä, joka koostuu Itä-Suomen yhteistyöalueen hyvinvointialueiden aluehallituksen puheenjohtajista, hyvinvointialuejohtajista ja strategia- ja konsernipalveluiden johtajista. Johtoryhmä raportoi sopimuksen toteutumisesta ja mahdollisista muutostarpeista aluehallituksille.¹⁹

Usean hyvinvointialueen välisessä yhteistyön johtamisessa voidaan puhua verkostojohtamisesta. Verkostojohtamisella tarkoitetaan johtamistapaa, jossa yhteistyöalueen yhteisiä tavoitteita edistetään itsenäisten hyvinvointialueiden muodostamassa verkossa ilman keskinäistä hierarkkista ohjaussuhdetta. Verkostojohtaminen perustuu yhteiseen strategiseen tahtotilaan, luottamukseen, vuorovaikutukseen sekä jaettuun vastuuseen. Sen tavoitteena on yhdistää osaamista ja voimavaroja, jotta verkoston jäsenet voivat saavuttaa enemmän yhdessä kuin yksin. Verkostot ovat erityisen hyödyllisiä muuttuvissa ja monimutkaisissa toimintaympäristöissä, joissa tarvitaan innovatiivisuutta, joustavuutta ja dynaamista organisoitumista.

¹⁸ Sosiaali- ja terveysministeriö. VN/8128/2025. YTA-sopimisen soveltamisohje.

¹⁹ Yhteistyösopimus Itä-Suomen yhteistyöalue. s. 32.

Hyvinvointialueiden edustajat arviointijakson aikana **Itä-Suomen yhteistyöalueen johtoryhmässä:**

- Pohjois-Savo: aluehallituksen puheenjohtaja Riitta Raatikainen, hyvinvointialuejohtaja Marko Korhonen ja strategiajohtaja Jussi Lampi.
- Keski-Suomi: aluehallituksen puheenjohtaja Jani Ylälehto 4.11.2025 alkaen (Maria Kaisa Aula 4.11.2025 saakka), vt. hyvinvointialuejohtaja Kati Kallimo 28.10.2025 alkaen, (Jan Tollet 28.10.2025 saakka), strategiajohtaja Anu Pihl, konsernipalvelujen toimialajohtaja Lasse Leppä
- Etelä-Savo: aluehallituksen puheenjohtaja Jari Leppä, hyvinvointialuejohtaja Santeri Seppälä, konsernipalvelujen toimialajohtaja Sami Sipilä
- Pohjois-Karjala: aluehallituksen puheenjohtaja Eero Reijonen, hyvinvointialuejohtaja Kirsi Leivonen, strategiajohtaja Ilkka Pirskanen

Sopimuksen valmistelun ja toimeenpanon edistämiseksi johtoryhmä asetti kahdeksan työryhmää eri teema-alueisiin. YTA-alueen johtoryhmä tekee yleiset linjaukset, reunaehdot ja asettaa työryhmän tavoiteaikatauluja. Työryhmien puheenjohtajuudet on jaettu tasan hyvinvointialueiden kesken. Työryhmien puheenjohtajat kokoontuvat lähes kuukausittain. Työryhmät antavat selvityksiä toimeenpanon etenemisestä johtoryhmälle. Kyselyyn vastanneiden työryhmien puheenjohtajien mukaan työryhmätyöskentelyn on koettu olevan melko itsenäistä. Vastauksissa nousi toivetta selkeiden päämäärien ja konkreettisten kohteiden asettamisesta.

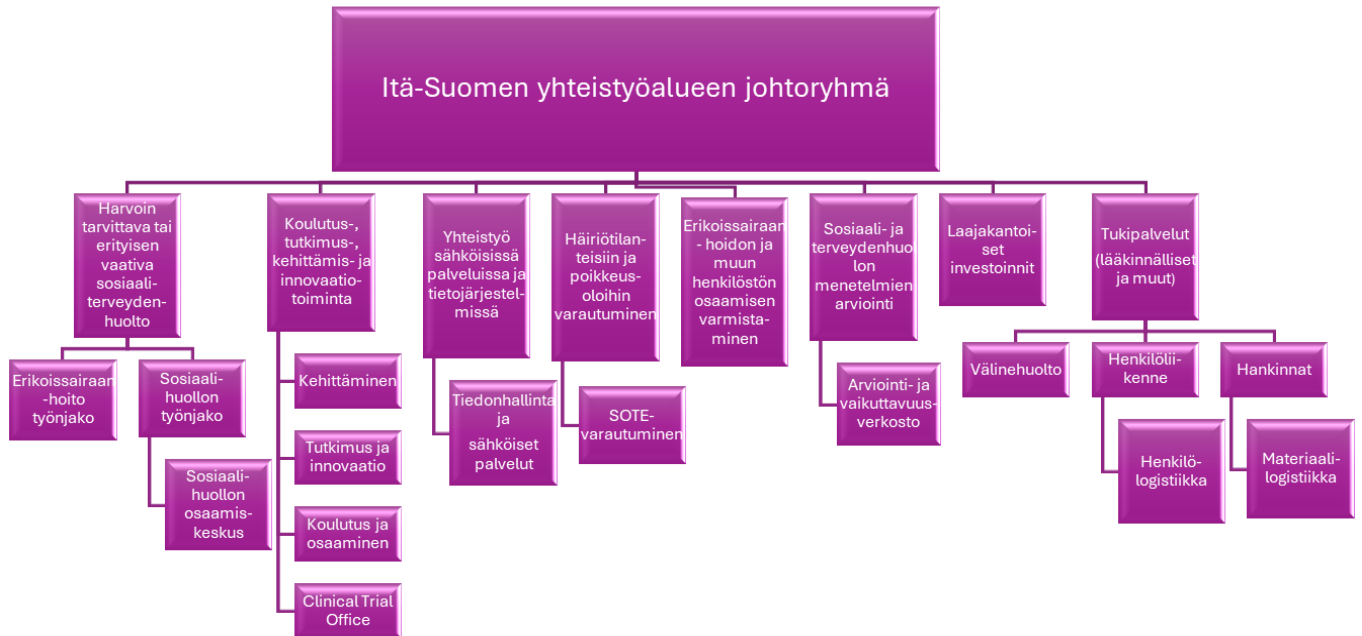
Yhteistyö perustuu pääosin asiantuntijoiden työpanokseen työryhmissä. Puheenjohtajien vastauksissa todettiin, että valmistelun haasteena on se, että työtä tehdään muun työn ohessa ja työskentelyyn ei ole varattu tukipalveluja, jotta asiantuntijat voisivat keskittyä sisältöasioihin. Puheenjohtajista 53 %:a oli sitä mieltä, ettei työryhmälle asetettujen tavoitteiden valmisteluun ole riittävästi aikaa.

Työryhmät voivat perustaa alatyöryhmiä toimeenpanon ja sopimusvalmistelun edistämiseksi. Työryhmistä ja alatyöryhmistä muodostuu verkostoja, jotka täydentävät julkishallinnon perinteisten organisointitapojen keinovalikoimaa ja tarjoavat ketterän tavan ratkaista kompleksisia ja hallinnonalat ylittäviä haasteita, jotka edellyttävät laajaa yhteistyötä ja moninäkökulmaisuuutta.²⁰ Itä-Suomen yhteistyöalueella verkostojohtaminen toteutetaan työryhmätyöskentelyllä, johon on nimetty edustajat yhteistyöalueen jokaiselta hyvinvointialueelta. Johtoryhmän alaisten työryhmien (8 työryhmää²¹) puheenjohtajuudet on jaettu siten, että jokaisella hyvinvointialueella on kaksi puheenjohtajuutta. Nämä kahdeksan työryhmää valmistelevat sopimusta ja niiden puheenjohtajilla on vastuu siitä, että ko. asiakohta tulee sopimukseen päivitettyä.

Yhteistyölle ei ole olemassa virallista kuvausta sen verkostorakenteesta. Sivulla yhdeksän kuvattu yhteistyöverkostorakenne on koottu tarkastuslautakuntien toteuttaman kyselyn perusteella (kuvio 2).

²⁰ [Valtioneuvoston julkaisu. Verkostojohtamisen opas 2019.](#)

²¹ Pohjois-Savon hyvinvointialueen strategiajohtaja 16.12.2025.

Kuvio 2. Tarkastuslautakuntien kyselyssä saaduista vastauksista koostettu kuvio Itä-Suomen YTA-alueen verkostoyhteistyöstä.

Puheenjohtajien vastauksissa nousee esille se, että ilmapiiri ja motivaatio ovat työryhmissä kunnossa, mutta yhteistä strategista suuntaa tai konkretiaa ei vielä ole kaikilta osin jäsennetty. Haasteena koettiin myös YTA-sopimuksen toimeenpanon johtamisen etäisyys ja irrallisuus työryhmien ja alatyöryhmien työskentelystä.

Kyselyssä tiedusteltiin työryhmien ja alatyöryhmien puheenjohtajien mielipiteitä ja näkemyksiä siitä, miten yhteistyötä heidän näkemyksensä mukaan voitaisiin kehittää. Vastauksissa kehityskohteiksi nousivat suunnitelmallinen yhteistyö ja aiempaa selkeämmät rakenteet, työryhmien integraation lisääminen sekä yhteisten tiedottamiskanavien aktiivisuus. Ennakkoluulotonta asioiden käsittelyä tarvitaan. Osa vastaajista koki yhteistyön olevan toimivaa nykyisessä muodossaan.

Yhteistyöalue ei ole oikeushenkilö, eikä sillä ole mitään virallista hallintoa, joka voisi tehdä päätöksiä. Siten kukin hyvinvointialue tekee toimeenpanoon liittyvät sitovat päätökset omien toimivaltojensa mukaisesti.²² Tämä edellyttää yhteisymmärrystä hyvinvointialueiden välillä. Yhteistyösopimukseen on kirjattu

²² Pohjois-Savon hyvinvointialue. Aluehallitus 10.11.2025 § 42 Silmätautien ja tekonivelkirurgian selvitys YTA-alueella.

tavoite yhteistyösopimuksen mukaisesta tiiviimmästä yhteistyöstä muun muassa erikoissairaanhoidon osalta. Keski-Suomen hyvinvointialueen arviointimenettelyssä arviointiryhmä on antanut toimenpide-ehdotuksen myös tiiviistä erikoissairaanhoidon yhteistyöstä YTA-alueella.²³

Havainnot: Yhteistyölle ei ole olemassa virallista verkostokuvausta, joka on riski. Epäselvät roolit heikentävät tehokkuutta ja hankaloittavat vaikuttavuuden arviointia. Vastauksissa kehityskohteiksi nousivat suunnitelmallinen yhteistyö ja aiempaa selkeämmät rakenteet, työryhmien integraation lisääminen sekä yhteisten tiedottamiskanavien aktiivisuus.

Toimintatavoista ei käy ilmi työryhmien integraatio. Osa vastaajista koki yhteistyön toimivaksi. Tämä on edellytys onnistuneelle verkostojohtamiselle.

Kysymys:

- Onko laadittu sopimukseen perustuvaa toimeenpanosuunnitelmaa?
- Miten huomioidaan Keski-Suomen hyvinvointialueelle arviointiryhmän antamat toimenpideehdotukset YTA-yhteistyössä?
- Miten yhteistyön johtamisvastuista ja -tavoista on keskusteltu?

Järvi-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

Valtioneuvosto antoi 30.10.2024 asetuksen, jolla muutettiin sosiaalialan osaamiskeskusten lukumäärää ja toimialueita siten, että jokaisella sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueella (YTA-alue) on jatkossa yksi sosiaalialan osaamiskeskus. Itä-Suomen yhteistyöalueen johtoryhmä antoi valmisteluvastuun uuden osaamiskeskuksen valmistelusta Keski-Suomen hyvinvointialueelle.²⁴

Sosiaalialan osaamiskeskusten toiminta perustuu lakiin sosiaalialan osaamiskeskuksista (1230/2001) ja valtioneuvoston asetukseen (1411/2001). Sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan lain asettamana tarkoituksena on luoda ja ylläpitää koko maan kattava alueellinen yhteistyörakenne sosiaalialan perus- ja erityisosaamisen edistämiseksi sekä sosiaalialan alueellista yhteistyötä edellyttävien erityisosaamista vaativien erityispalvelujen ja asiantuntijapalvelujen turvaamiseksi. Edellä mainittua asetusta muutettiin 1.7.2025 alkaen siten, että nykyisin sosiaalialan osaamiskeskuksia on yksi kullakin yhteistyöalueella, minkä lisäksi on valtakunnallinen ruotsinkielinen sosiaalialan osaamiskeskus.

Etelä-Savon, Keski-Suomen, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon hyvinvointialueet ovat kesäkuussa 2025 allekirjoitetulla sopimuksella sopineet sosiaalialan osaamiskeskuksen toiminnasta Itä-Suomen yhteistyöalueella ja toiminnan hallinnon järjestämisestä ja rahoittamisesta. Itä-Suomen yhteistyöalueen sosiaalialan

²³ Valtiovarainministeriö. Keski-Suomen hyvinvointialueen arviointimenettely, pöytäkirja 20.10.2025. VN/19137/2025.

²⁴ Pohjois-Savon hyvinvointialue. Uutinen 17.3.2025. Itä-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueelle uusi sosiaalialan osaamiskeskus.

osaamiskeskusta kutsutaan Järvi-Suomen sosiaalialan osaamiskeskukseksi, ja sen hallinnoinnista vastaa Keski-Suomen hyvinvointialue²⁵.

Järvi-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen perustamissopimuksessa on sovittu osaamiskeskuksen ohjausta ja toiminnan tukea varten perustettavasta neuvottelukunnasta. Lisäksi sopimuksessa todetaan, että Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallitus asettaa neuvottelukunnan, joka muodostuu neljän em. hyvinvointialueen sekä alueella toimivien korkeakoulujen edustajista. Neuvottelukunnan toimikausi on neljä vuotta. Kukin yhteistyöalueen hyvinvointialue toimii toimikauden aikana yhden vuoden neuvottelukunnan puheenjohtajana. Neuvottelukunta voi sopia toimintansa käynnistyessä asiantuntijajäsenten kutsumismenettelystä. Sosiaalialan osaamiskeskuksen johtaja vastaa neuvottelukunnan asioiden valmistelusta²⁶.

Perustamissopimuksessa on sovittu, että neuvottelukunnan tehtävänä on:

- ✓ varmistaa yhteistyöalueen yhteisen näemyksen muodostaminen sosiaalialan osaamiskeskuksen toiminnassa yhteensovittaen ja huomioiden YTA-sopimuksen TKKI-kokonaisuus sekä eri hyvinvointialueiden strategiat ja toimintasuunnitelmat,
- ✓ hyväksyä sosiaalialan osaamiskeskuksen pitkän aikavälin toiminnan tavoitteet sekä vahvistaa tutkimus- ja kehittämishankkeet sisältävän vuosittaisen toimintasuunnitelman myönnetyn rahoituksen puitteissa,
- ✓ ohjata ja tukea sosiaalialan osaamiskeskuksen toimintaa,
- ✓ seurata Itä-Suomen yhteistyöalueen sosiaalialan osaamiskeskuksen muodostamissopimuksen toteutumista ja valmistella tarvittaessa uusi sopimus.

Keski-Suomen hyvinvointialue on 29.9.2025 kirjeellään pyytänyt Etelä-Savon hyvinvointialuetta, Pohjois-Karjalan hyvinvointialuetta, Pohjois-Savon hyvinvointialuetta, Itä-Suomen yliopistoa, Jyväskylän yliopistoa, Jyväskylän ammattikorkeakoulua (JAMK), Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulua (XAMK), Karelia-ammattikorkeakoulua sekä Savonia-ammattikorkeakoulua nimeämään kukin yhden edustajan sekä hänelle varaedustajan neuvottelukuntaan.

Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallitus²⁷ on asettanut Järvi-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen neuvottelukunnan toimikaudeksi 1.12.2025-31.5.2027 ja nimennyt neuvottelukunnan jäsenet ja henkilökohtaiset varajäsenet.

²⁵ Keski-Suomen hyvinvointialue. Aluehallitus 11.11.2025 § 340 Järvi-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen neuvottelukunnan asettaminen ja jäsenen nimeäminen toimikaudelle 1.12.2025 – 31.5.2027.

²⁶ Keski-Suomen hyvinvointialue. Aluehallitus 11.11.2025 § 340. Järvi-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen neuvottelukunnan asettaminen ja jäsenten nimeäminen toimikaudelle 1.12.2025-31.5.2027.

²⁷ Keski-Suomen hyvinvointialue. Aluehallitus 11.11.2025 § 340. Järvi-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen neuvottelukunnan asettaminen ja jäsenten nimeäminen toimikaudelle 1.12.2025-31.5.2027.

Havainnot: Yhteistyöalueen hyvinvointialueet ovat tehneet samansisältöiset päätökset Järvi-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen perustamisesta ja sen hallinnoinnista. Tavoitteena näyttää olevan rakentaa monipuolinen verkosto muun muassa kumppanuushaun kautta. Asiakirjat eivät kuvaa päällekkäistä toimintaa muiden kehittäjäverkostojen kanssa, mutta rakenteen perusteella toimintojen päällekkäisyyttä voi syntyä hyvinvointialueiden omien TKKIO-yksiköiden kanssa.

Kysymys:

- Miten Järvi-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus on edistänyt yhteistyöalueen yhteistyötä kaikkien hyvinvointialueiden osalta?
- Miten estetään sosiaalihuollon ja TKKIO-toimintojen päällekkäisten verkostojen syntyminen?

Erikoissairaanhoidon työnjako

Sopimuksessa todetaan, että Itä-Suomen yhteistyöalueella on sovittu erikoissairaanhoidon työnjaosta (ns. entinen erva-sopimus) Nykyinen työnjako on todettu operatiivisesti toimivaksi, eikä sopimusvalmistelussa ole noussut esiin ehdotuksia työnjaon muutoksista. Itä-Suomen yhteistyöalue laatii työnjakoselvityksen vuoden 2025 aikana.

YTA johtoryhmä päätti käynnistää 31.10.2024 työnjakoselvityksen, jonka yhteydessä päätettiin toteuttaa erillisselvitykset koskien silmätautien ja tekonivelkirurgian järjestämisestä ja sen konkreettisista nopeasti käyntiin laitettavista uusista yhteisistä tuotantomalleista.²⁸

Tekonivelkirurgiaa ja silmätauteja koskeva työnjako

Tekonivelkirurgian ja silmätautien järjestämisestä ja sen konkreettisista nopeasti käyntiin laitettavista uusista yhteisistä tuotantomalleista toteutettiin erillisselvitys, jonka tietopohjainen osuus hankittiin NHG:ltä. Selvityksessä havaittiin merkittäviä alueellisia eroja palvelujen saatavuudessa tekoniveltoiminnassa ja silmätautien erikoissairaanhoidossa. Molemmilla erikoisaloilla on hoitovelkaa, ja silmätaudeissa kysyntä kasvaa erityisesti sokeuttavien sairauksien osalta. Tekoniveltoiminnassa säädösten mukainen työnjako ei toteudu revisiokirurgiassa, ja leikkausten määrä vaihtelee alueittain. Silmätaudeissa palvelut painottuvat osin kaihikirurgiaan, ja vaativien hoitojen keskittymisestä Pohjois-Savoon on viitteitä.

Selvityksen mukaan kyseisten erikoisalojen lääkäreiden saatavuus on haasteellista, mikä rajoittaa toimintaa erityisesti silmätaudeissa. Tekoniveltoiminnan kapasiteetti riittäisi lähes kysyntään maltillisella tuotavuuden parannuksella, mutta silmätaudeissa nykyjärjestelyt eivät turvaa palveluja tai

²⁸ Pohjois-Savon hyvinvointialue. Aluehallitus 10.11.2025 § 420.

erikoislääkärikoulutusta. Hyvinvointialueiden välinen talousraportointi ja kustannusvertailu ovat puutteellisia, ja DRG-pohjainen hinnoittelu on vasta kansallisessa valmistelussa.

NHG:n tekemät haastattelut osoittivat, että yhteinen suunnittelu on vähäistä, ja silmätaudeissa ylläkärien puute vaikeuttaa yhteistyötä. Kansallinen ohjaus tukee järjestämismvastuun arviointia ja yhteistä suunnittelua.

Työryhmän esitykset jatkovalmisteluun:

- Tekoniveltoiminta: jatketaan omaa julkista tuotantoa, turvataan päivitys, luodaan pysyvä ohjausrakenne leikkausten ohjaukseen ja kriteerien seurantaan, sovitaan YTA-tasoisesta talouden ohjauksesta.
- Silmätaudit: siirretään järjestämismvastuu Pohjois-Savon hyvinvointialueelle, tuotanto hankitaan yhteiseltä sidosyksiköltä, toiminta jatkuu nykyisissä toimipisteissä.

YTA-johtoryhmän päätöksen 23.10.2025 mukaisesti erillisselvityksen tulokset käsiteltiin hyvinvointialueiden aluehallituksissa marraskuussa 2025. Aluehallituksilta pyydettiin linjausta työnjakoselvityksen valmistelun jatkamisesta viranhaltijatyöryhmän esityksen mukaisesti. Tekonivelkirurgian osalta selvitystyöryhmän mukainen esitys valmistellaan päätettäväksi aluehallituksiin osana YTA-sopimuksen mukaista ESH-työnjakoselvitystä.

Eloisa²⁹, Hyvaks³⁰ ja PSHVA³¹ päättivät jatkaa silmätautien osalta valmistelua selvitystyöryhmän esityksen mukaisesti. Siun Sote³² sen sijaan ei hyväksynyt silmätautien erikoissairaanhoidon järjestämismvastuun siirtoa Pohjois-Savon hyvinvointialueelle.

Havainnot: Yhteistyötä on edistetty näkyvimmin Järvi-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen ja tekonivelkirurgiaa ja silmätauteja koskevan työnjaon osalta. YTA-sopimusta on edistetty myös muutoin kuin toimielinten päätöksenteon kautta osana verkostoyhteistyötä.

Kysymys:

- Miten Itä-Suomen yhteistyöalueella sovitaan erikoissairaanhoidon työnjaosta?
- Miten varmistetaan, että kaikki YTA-alueen HVA:t sitoutuvat yhteiseen työnjakoon?

²⁹ Etelä-Savon hyvinvointialue. Aluehallitus 10.11.2025 § 198 Silmätautien ja tekonivelkirurgian selvitys Itä-Suomen yhteistyöalueella.

³⁰ Keski-Suomen hyvinvointialue. Aluehallitus 11.11.2025 § 343 Silmätautien ja tekonivelkirurgian selvitys Itä-Suomen yhteistyöalueella.

³¹ Pohjois-Savon hyvinvointialue. Aluehallitus 10.11.2025 § 420 Silmätautien ja tekonivelkirurgian selvitys YTA-alueella.

³² Pohjois-Karjalan hyvinvointialue. Aluehallitus 25.11.2025 § 309 Silmätautien ja tekonivelkirurgian selvitys Itä-Suomen yhteistyöalueella.

6 ARVIOINTI ITÄ-SUOMEN YTA-SOPIMUKSESTA JA SEN TOIMEENPANOSTA

YTA-sopimus hyvinvointialueiden strategisissa asiakirjoissa

YTA-sopimus on myös strategista koordinointia.³³ Hyvinvointialueiden strategioiden tulisi olla kytköksissä YTA-sopimuksen sisältöön, koska molemmat ohjaavat palvelujen järjestämistä ja yhteistyötä³⁴.

Valtakunnallisesti hyvinvointialueita ohjataan nykyistä laajempaan keskinäiseen työnjakoon, yhteistyöhön ja yhteensovittamiseen hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksin, jotta ihmisen harvoin tarvitsemasta erityistason osaamisesta pystytään jatkossa huolehtimaan aiempaa paremmin.³⁵ Siten alueiden välinen yhteistyösopimus on yhä tärkeämpi osa alueiden pitkän aikavälin strategiatyötä. YTA-sopimukset eivät ole irrallinen liite strategiassa, vaan se muovaa hyvinvointialueen strategista suuntaa tulevaisuudessa muun muassa työnjaon ja palvelurakenteen linjauksilla mutta myös talouden ja resurssien yhteensovittamisena.

Hyvinvointialueiden välinen yhteistyö on tunnistettu alueiden omissa, vuosien 2023–2025 aikana laadituissa strategisissa asiakirjoissa. Koska kukin hyvinvointialue määrittää itse omat strategiansa, poikkeavat strategiassa asetetut tavoitteet toisistaan. Strategiaa toteuttavia asiakirjoja on useita, joista osasta on tehty kooste liitetaulukoihin 1–4.

Näissä eri Strategia-asiakirjoissa asetettujen tavoitteiden toteuttaminen, raportointi ja seuranta on kuitenkin tarkastuslautakuntien yhteisarvioinnissa tehtyjen havaintojen mukaan ollut vähäistä.

Havainnot: Hyvinvointialueiden välillä on merkittäviä eroja siinä, miten yhteistoiminnan tavoitteet näkyvät strategisissa asiakirjoissa. Joissakin hyvinvointialueissa tavoitteita on kuvattu. Mutta, osalla alueista tavoitteet ovat jääneet irrallisiksi ilman seurannan tai arvioinnin mekanismeja.

Yhteistyösopimuksen toimeenpanon seuranta

Itä-Suomen yhteistyösopimuksessa on määritelty raportointi ja seuranta yhteistyöalueella. Kyselyssä saattujen vastausten mukaan käytännöt ovat syntyneet työryhmissä ja alatyöryhmissä johtoryhmän ohjauksen perusteella. Alatyöryhmän toiminnasta raportoidaan työryhmiin ja edelleen Itä-Suomen yhteistyöalueen johtoryhmään. Yhteisarvioinnissa saadun tiedon mukaan alatyöryhmän kautta edistetään yhteistyösopimuksen tavoitteita sekä jaetaan hyviä käytänteitä ja tietoa hyvinvointialueiden kesken. Hankintojen osalta yhteistyösopimukseen liittyen on tehty muun muassa yhteistyöalueen yhteisen kilpailuttamisen muodossa. Yhteiskilpailutusten pääpaino on ollut tavarahankinnoissa.³⁶

³³ Valtioneuvoston asetus hyvinvointialuiden yhteistyösopimuksen sisällöstä ja valmistelusta (309/2023) 1 §. Sote-järjestämislaki (612/2021) 22 §.

³⁴ Sote-järjestämislaki (612/2021) määrittelee YTA-sopimuksen lakisääteiseksi välineeksi, jolla hyvinvointialueet sopivat mm. työnjaosta, yhteistyöstä, keskitämisestä ja palvelujen yhteensovittamisesta. Asiat ovat strategisesti ratkaisevia (palveluverkko, henkilöstörakenne, investoinnit, osaamisen varmistaminen), YTA-sopimus ohjaa hyvinvointialueiden käytännön toimintaa.

³⁵ [Uusi soveltamisohje: hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksiin lisää käytännönläheisyyttä ja selkeyttä - Sosiaali- ja terveysministeriö](#)

³⁶ Pohjois-Savon hyvinvointialueen hankintajohtaja 23.1.2016

Suoraan YTA-sopimuksen toimeenpanoon liittyen on laadittu tekonivelkirurgian ja silmätauteihin liittyvä erillisselvitys, jonka osalta työ on vielä kesken (esim. P-S Ahall 10.11.2025 § 420). Lisäksi valmistelussa on selvitys Vaalijalan toiminnoista ja tietohallintoyhteistyön hallinta- ja toimintamallista.

YTA-sopimuksen toimeenpanoa seurataan ja edistetään Itä-Suomen yhteistyöalueen johtoryhmässä. Vuoden 2025 aikana Itä-Suomen yhteistyöalueen johtoryhmän kokouksia on pidetty viisi kertaa.³⁷ Osan johtoryhmän muistioista on lisätty aluehallituksen pöytäkirjojen liitteiksi, osa on käsitelty kokouksen oheismateriaalina. Arvioinnin tuloksena voidaan todeta, että kaikilla hyvinvointialueilla johtoryhmän muistiot eivät ole luettavissa, koska niitä ei ole julkaistu julkiseen verkkoon. Avoimen demokratian näkökulmasta tämä on merkittävä puute ja haastoi tarkastuslautakuntien arviointityötä toimeenpanon arvioinnin osalta.

Sosiaali- ja terveysministeriö toteuttaa vuosittain neuvottelut yhteistyöalueen hyvinvointialueiden kanssa, jossa seurataan ja arvioidaan YTA-sopimuksen toteutumista. Itäisen YTA-alueen yhteistyöneuvottelujen pöytäkirjan 21.1.2025 mukaan alueen sopimus on joltain osin jo lainsäädännössä määriteltyä YTA-sopimisen minimitasoa pidemmällä. Alueella on käynnistynyt sopimuksen toimeenpano osittain rivakasti ja talvella 2025 valmistellaan mm. erikoissairaanhoidon työnjakoselvitys. Pöytäkirjassa todetaan, että alueella yhteistyö ja kehittäminen on lähtenyt hyvin käyntiin ja alueelle tulisi antaa jatkossa tilaa ja aikaa tehdä YTA-tasosta työtä.³⁸

Itä-Suomen yhteistyöalueen johtoryhmä kertoi tiedotteessa³⁹ 29.4.2025, että myös nykyisen yhteistyösopimuksen toimeenpano etenee aikataulussa.

Lisäksi ministeriöiden hyvinvointialueiden ajankohtainen tilanne 4/2025 yhteenvedossa todetaan, että sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueiden rooli on vahvistumassa, mutta hyvinvointialueiden sopimukset ja käytännön yhteistyö eivät vielä kokonaisuudessaan täytä lainsäädännön velvoitteita ja kansallisen ohjauksen tavoitteita. Lisäksi alueet hakevat ratkaisuja mm. yhteistyöaluelähtöisillä henkilöstöyhtiöillä (esim. Tervia Osaajat Oy, Järvi-Suomen Terveys Oy), joilla turvataan erikoisosaamista usean alueen käyttöön.⁴⁰

Asiakirjoista ei käy ilmi, mitä tavoitteita toimeenpanon etenemiselle oli asetettu vuodelle 2025. Sopimuksen toimeenpanon seuranta ja arviointi edellyttää selkeästi määriteltyjä tavoitteita, joiden pohjalta edistymistä voidaan arvioida.

Tarkastuslautakunnat korostavat, että yhteistyösopimuksen toimeenpanon seurannan tulee olla systemaattista ja hyvin dokumentoitua. Arviointivuonna havaitut haasteet tavoitteiden määrittelyssä ja mittareiden puuttuminen heikentävät mahdollisuuksia seurata yhteistyön vaikuttavuutta.

Tarkastuslautakuntien yhteisarvioinnissa kyselyn tuloksista tehtyjen havaintojen mukaan YTA-sopimuksen toteuttamisen haasteena on viranhaltijoiden ajankäyttöön liittyvät haasteet silloin kun YTA-

³⁷ Itä-Suomen yhteistyöalueen johtoryhmän kokoukset: 21.1.2025, 23.4.2025, 18.6.2025, 21.8.2025 ja 23.10.2025

³⁸ Sosiaali- ja terveysministeriö. Yhteistyöaluneuvottelu itäinen YTA-alue. Pöytäkirja 21.1.2025. VN/1036/2025.

³⁹ Pohjois-Karjalan hyvinvointialue. Tiedote 29.4.2025. Itä-Suomen yhteistyöalue tiivistää yhteistyötään – YTA-sopimus päivitetään vastaamaan ministeriön ohjausta. siunsote.fi.

⁴⁰ VM STM, SM. Valtioneuvosto. Hyvinvointialueiden ajankohtainen tilanne 4/2025. 11.12.2025.

sopimuksen edistämistä tehdään omien virkatehtävien ohella. Odotukset YTA-johtoryhmältä liittyvät sopimuksen toimeenpanon johtamiseen sekä johtamisrakenteeseen.

Havainnot: Tarkastuslautakuntien arvion mukaan tavoitteiden dokumentointi ja mittarointi on tärkeää, jotta arviointi on läpinäkyvää, vertailukelpoista ja toimintaa ohjaavaa. Lautakunnat suosittelevat, että hyvinvointialueet varmistavat tavoitteiden ja seurantakriteerien yhdenmukaisuuden ennen sopimuksen päivittämistä syksyllä 2026.

Suositus: Tarkastuslautakunnat esittävät yhteisenä suosituksenaan, että YTA-sopimuksen päivityksen yhteydessä sopimukseen asetetaan konkreettiset tavoitteet ja näille tavoitteille keskeiset mittarit. Tavoitteiden toteutumista tulisi seurata ja toteutumisesta raportoida läpinäkyvästi.

Kysymys:

- Miten yhteistyösopimuksen toteutumiseen seurantaan tullaan kehittämään sopimuspäivityksen yhteydessä, jotta sopimukseen kirjattujen tavoitteiden täyttymistä on mahdollista seurata?
- Miten tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan aluevaltuustoille?

YTA-sopimuksen toimeenpanon raportointi hyvinvointialueiden toimielimille

Toimeenpanon seurantaan varten asetettu YTA-johtoryhmä raportoi sopimuksen toteutumisesta ja mahdollisista muutostarpeista aluehallituksille. Arvioinnin tuloksena voidaan todeta, että raportoinnin taso vaihtelee alueittain. Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallitus on pöytäkirjojen mukaan käsitellyt YTA-sopimuksen toimeenpanoa yhdeksän kertaa vuoden 2025 aikana, Pohjois-Savon hyvinvointialueen aluehallitus seitsemästi, Siun Sote kahdesti. Eloisan aluehallituksessa YTA-sopimuksen toimeenpanon raportointi ei ilmene. Arvioinnissa saadun tiedon mukaan kunkin hyvinvointialueen jäsenet johtoryhmässä vastaavat omalta osaltaan tiedonvälityksestä omille aluehallituksille. YTA-sopimuksen toimeenpanon raportointi pohjautuu johtoryhmän jäsenten antamiin selvityksiin.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen tulevaisuuslautakunnalle on vuoden 2024 aikana annettu kolme kertaa tiedoksi sopimuksen valmistelun tilannekatsaus. Lisäksi lautakunta on merkinnyt marraskuussa 2025 YTA-yhteistyötilanteen tiedoksi ja katsonut, että yhteistyön tiivistäminen ja entistäkin paremman työnjaon hakeminen erikoissairaanhoidossa on tärkeää ja osin välttämätöntä. YTA-sopimusasioita on käsitelty Järvi-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen sopimuksen ja silmätautien ja tekonivelkirurgian selvitysten osalta. Pohjois-Karjalassa ei ole annettu tiedoksi YTA-johtoryhmän muistioita tiedoksi pöytäkirjojen mukaan.

Keski-Suomen hyvinvointialueella aluehallitus on pöytäkirjojen mukaan saanut YTA-johtoryhmän muistion tiedokseen kaksi kertaa vuoden 2025 aikana. Molemmissa käsittelykerroissa asia liittyi 23.10.2025 pidettyyn kokoukseen.

Taulukko 1: YTA-sopimuksen toimeenpanon käsittely Etelä-Savon, Keski-Suomen, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon hyvinvointialueilla.

Hyvinvointialue	PSHVA	Eloisa	Keski-Suomi	Pohjois-Karjala
Itä-Suomen yhteistyöalueen yhteistyösopimuksen hyväksyminen	4.9.2024 Aluehallitus 7.10.2024 Aluevaltuusto	9.9.2024 Aluehallitus 7.10.2024 Aluevaltuusto	27.8.2024 Aluehallitus 17.9.2024 Aluevaltuusto 29.10.2024 muiden YTA-alueiden aluevaltuustojen pöytäkirjatoteet YTA-sopimuksista	25.9.2024 Aluehallitus 9.10.2024 Aluevaltuusto
Käsittelyjen lukumäärä aluehallitukselle	Aluehallitus on käsitellyt YTA-sopimuksen toimeenpanoa 5 kertaa vuoden 2025 aikana ⁴¹	Ei ole käsitelty YTA-sopimuksen toimeenpanoa aluehallituksen kokouksessa omana asianaan.	Aluehallitus on käsitellyt YTA-sopimusta 9 kertaa. ⁴²	Aluehallituksessa on käsitelty YTA-sopimuksen toimeenpanoa kaksi kertaa.
Muu toimielin	Tulevaisuus- ja strategia- jaosto vastaa strategiasta johdettujen ohjelmien valmistelusta, toimeenpanon seurannasta ja arvioinnista, kuten Itä-Suomen yhteistyöalueen (YTA) alueyhteistyön kehittämisestä, ohjauksesta, valvonnasta ja edunvalvonnasta. Jaosto on käsitellyt YTA-sopimuksen toimeenpanoa kolmesti ⁴³			Tulevaisuuslautakunta: ⁴⁴ 17.1.2024 YTA yhteistyösopimuksen valmistelun tilanne. 15.5.2024 YTA-sopimuksen valmistelun tilanne 14.8.2024 YTA-sopimuksen valmistelun tilanne 20.11.2025 YTA-yhteistyön tilanne
Johtoryhmän muistioiden julkisuuskäsittely	Johtoryhmän muistiot ovat aluehallituksen kokousten pöytäkirjojen liitteinä tai oheisaineistoina.	Muistioita ei ole julkaistu.	28.10.2025 § 319 YTA-Jory-kokous info, muistiot ei ole julkaistu. 11.11.2025 § 351 YTA-Jory-kokous info, muistiot ei ole julkaistu.	Muistioita ei ole julkaistu.
Muut huomiot	Aluehallitus on käsitellyt: -Silmätautien ja tekonivelkirurgian selvitys YTA-alueella ⁴⁵	Aluehallitus on käsitellyt: -Silmätautien ja tekonivelkirurgian selvitys YTA-alueella ⁴⁷	Aluehallitus on käsitellyt: -Silmätautien ja tekonivelkirurgian selvitys YTA-alueella ^{49, 50} -Itä-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon	Aluehallitus on käsitellyt: -Silmätautien ja tekonivelkirurgian selvitys YTA-alueella. ⁵² -Sopimus Järvi-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen hallinnoinnista. ⁵³

⁴¹ Pohjois-Savon hyvinvointialue. 10.2.2025, 12.5.2025, 11.8.2025, 8.9.2025 ja 10.11.2025 YTA-sopimuksen toimeenpanon tilannekatsauksena. Näiden lisäksi 10.11.2025 koskien silmätautien ja tekonivelkirurgian selvitys YTA-alueella ja 12.5.2025 koskien Itä-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueen sosiaalialan osaamiskeskuksen muodostaminen ja hallinnon järjestäminen.

⁴² Keski-Suomen hyvinvointialue. 11.3.2025, 25.3.2025, 29.4.2025, 12.8.2025, 26.8.2025, 16.9.2025, 28.10.2025, 11.11.2025, 11.11.2025.

⁴³ Tulevaisuus- ja strategia- jaosto 21.11.2024, 6.2.2025 ja 15.5.2025.

⁴⁴ Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen hallintosääntö 12 §. [POHJOIS-KARJALAN HYVINVOINTIALUEEN HALLINTOSÄÄNTÖ](#)

⁴⁵ Pohjois-Savon hyvinvointialue. Aluehallitus 10.11.2025 § 420 Silmätautien ja tekonivelkirurgian selvitys YTA-alueella.

⁴⁷ Etelä-Savon hyvinvointialue. Aluehallitus 10.11.2025 § 198 Silmätautien ja tekonivelkirurgian selvitys YTA-alueella.

⁴⁹ Keski-Suomen hyvinvointialue. Aluehallitus 11.3.2025 § 85 Ilmoitusasiat.

⁵⁰ Keski-Suomen hyvinvointialue. Aluehallitus 11.11.2025 § 343 Silmätautien ja tekonivelkirurgian selvitys yhteistyöalueella.

⁵² Pohjois-Karjalan hyvinvointialue. Aluehallitus 25.11.2025 § 309. Silmätautien ja tekonivelkirurgian selvitys Itä-Suomen yhteistyöalueella.

⁵³ Pohjois-Karjalan hyvinvointialue. Aluehallitus 6.5.2025 § 122. Sopimus Järvi-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen hallinnoinnista.

	-Itä-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueen sosiaalialan osaamiskeskuksen muodostaminen ja hallinnon järjestäminen ⁴⁶	-Itä-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueen sosiaalialan osaamiskeskuksen muodostaminen ja hallinnon järjestäminen ⁴⁸	yhteistyöalueen sosiaalialan osaamiskeskuksen muodostaminen ja hallinnon järjestäminen ⁵¹	

Havainnot: Yhteistyösopimusta on käsitelty kaikilla hyvinvointialueilla, joskin vaihtelevan laajuisesti.

Suositus: Tarkastuslautakunnat suosittelevat, että sopimuksen yhtenäisestä viestittämisestä tehtäisiin kullakin hyvinvointialueella yhteiset linjaukset, jonka myötä yhteistyöalueen sopimus näyttäytyisi yhtenäisemmältä.

Tarkastuslautakunnat kannattavat yhteistyön edelleen tiivistämistä ja jatkamista koko Itä-Suomen alueen elinvoimaisuuden parantamiseksi. Yhteistyön tiivistäminen operatiivisessa toiminnassa on kannattavaa.

Yhteistyön kehittämiseksi tarvitaan tavoitteellisesti koordinoitua verkostojohtamista.

⁴⁶ Pohjois-Savon hyvinvointialue. Aluehallitus 12.05.2025 § 192 Itä-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueen sosiaalialan osaamiskeskuksen muodostaminen ja hallinnon järjestäminen.

⁴⁸ Etelä-Savon hyvinvointialue. Aluehallitus 19.05.2025 § 116. Itä-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueen sosiaalialan osaamiskeskuksen muodostaminen ja hallinnon järjestäminen.

⁵¹ Keski-Suomen hyvinvointialue. Aluehallitus 29.4.2025 § 136 Itä-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueen sosiaalialan osaamiskeskuksen muodostaminen ja hallinnon järjestäminen.

LIITETAULUKOT 1-4: Hyvinvointialueiden strategisiin asiakirjoihin kirjatut tavoitteet YTA-sopimukseen liittyen.

Liitetaulukko 1. Strategia-asiakirjoihin kirjatut YTA-tasoiset tavoitteet Etelä-Savon hyvinvointialueella.

Etelä-Savon hyvinvointialue			
Strateginen asiakirja	Strategian, järjestämissuunnitelman ja talousarvion ja- suunnitelman sekä tuotavuus- ja taloudellisuusohjelman tavoitteet	Mittarit ja toteutuminen	Tarkastuslautakunnan huomiot
Palvelustrategia	Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tavoitteet vuosille 2023–2026; Alueet ovat tehneet YTA-sopimuksen. Alueella on luotu alueelliset yhteistyörakenteet sidosryhmien kesken tukemaan koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan YTA-tasoisin strategisen suunnitelman toteuttamista. Yhteistyöalueen hyvinvointialueet ovat laatineet yhteisen suunnitelman merkittävien tietojärjestelmien hankkimiseksi ja käyttöönottamiseksi ja sopineet siitä YTA-sopimuksessa. Suunnitelma laaditaan 21.12.2023 mennessä.	kyllä/ei kyllä/ei kyllä/ei	Palvelustrategiassa asetettu tavoite on toteutunut. Aluevaltuustot ovat hyväksyneet Itä-Suomen yhteistyöalueen YTA-sopimuksen.
Kumppanuusstrategia (hyväksytty AV 11.12.2024 § 248)	ei mainintaa YTA-yhteistyöstä.		
Talousarvio 2025:	”Varaudumme kilpailuttamaan yhteiset asiakas- ja potilastietojärjestelmät YTA-alueen yhteistyönä.”		
Talousarvio 2025:	”Itä-Suomen yhteistyöalue toteuttaa pikaisesti vuoden 2025 aikana selvitykset silmätautien hoidon ja tekonivelkirurgian tuotannosta hyvinvointialueiden yhteistyönä osana laajempaa koko yhteistyöalueen erikoissairaanhoidon koskevaa työnjakoselvitystä.”		
Talousarvio 2026:	”YTA-alueen yhteistyönä kilpailutettu asiakastietojärjestelmä otetaan käyttöön.”		

Liitetaulukko 2. Strategia-asiakirjoihin kirjatut YTA-tasoiset tavoitteet Keski-Suomen hyvinvointialueella.

Keski-Suomen hyvinvointialue			
Strateginen asiakirja	Strategian, järjestämissuunnitelman ja talousarvion ja suunnitelman sekä tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman tavoitteet	Mittarit ja toteutuminen	Tarkastuslautakunnan huomiot
Strategia	”Yta-alueella ja kansallisesti tehtävä yhteistyö on meille tärkeää.”	ei mittaria	Ei voida arvioida.
Talousarvio 2025	Hyvinvointialueen yleiset talouden linjaukset ja toimenpiteet: ”Kumppanuuskartoitukset YTA-tason hankinnoista.”	ei mittaria	Kolme yhteishankintayhtiötä, joiden kautta yhteishankintoja tehty. YTA-hankintarengas, kilpailutuspalvelu ostetaan Sansia Oy:ltä.
Talousarvio 2025	Lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveystalvet ja aikuisten sosiaalipalvelut: ”YTA-alueen osaamis- ja tukikeskustoiminta ja työmenetelmien koordinointi toteutuvat.”	ei mittaria	Tilinpäätös 2025: Barnahushankeyhteistyö sekä menetelmäosaamisen lisääminen YTA-yhteistyönä toteutuneet.
Strategian väliarviointi ja tulevaisuuskuksaus 2030	Varautuminen ja turvallisuustilanteen muutokset: ”YTA-alueen yhteistyö on merkityksellistä varautumisen näkökulmasta.”	ei mittaria	Tilinpäätös 2025: Valmius- ja varautumissuunnittelua sekä häiriötilanteiden toimintakortteja valmisteltu YTA-yhteistyössä.
Digitalisaatio-ohjelma 2023–2025	”Teknologiakehitystyössä tunnistetaan kumppanit ja tehdään vahvaa yhteistyötä eri tahojen kanssa (mm. muut ovat, YTA...)”	ei mittaria	Tilinpäätös 2025: Digitaalisten palvelujen teknologista kehittämistä ja toimintaprosessien yhtenäistämistä edistetty YTA-alueen kanssa.
TKKI-ohjelma	Vahvistettu kehittämisen yhteistyötä Keski-Suomessa eri toimijoiden kanssa sekä YTA-tasolla. ”YTA-sopimuksen TKKI-osion edistäminen.” ”Järjestetään YTA-yhteinen EU-rahoitushakujen tapahtuma.”	ei mittaria/toiminta organisoitunut	AH 28.10.2025 § 299 Neljännesvuosikatsaus: ”TKKI-toiminnan osalta Järvisuomen sosiaalialan toiminta on käynnistynyt. TKKI toiminnassa halutaan työskennellä sen eteen, että Keski-Suomeen saadaan kanavoitua mahdollisimman paljon TKKI panostuksia esimerkiksi EU-rahoituksia paremmin hyödyntämällä...”

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma	"YTA-tasoinen yhteistyö psykososiaalisten menetelmien käyttöönotossa vakiintunut ja suunnitelma 2025 tehty." "YTA-yhteistyö ja menetelmien koulutukset, implementointi ja juurruttaminen."	ei mittaria	Tilinpäätös 2025: Barnahus-hankeyhteistyö sekä menetelmäosaamisen lisääminen YTA-yhteistyönä toteutuneet.
Hankintasuunnitelma vuosi 2025	Keskitetty tavarahankinta		Vaikka YTA-laajuiset hankinnat on tunnistettu strategisissa asiakirjoissa, ei näiden toteutumista ole raportoitu esim. tilinpäätöksessä tai muussa asiakirjassa.
	Tilinpäätös 2024: "Tietojohtaminen, Palva-tutkimushanke (paljon palveluita käyttävien palveluketjun vaikuttavuus ja kustannusvaikuttavuus), hankkeen tutkimuskokonaisuuden tavoitteena YTA-alueen TKKI-toiminnan edistäminen ja tiivistäminen." Hankkeen kesto 01.08.2024-31.12.2025.	ei mittaria	Hankkeen toteutumisesta tai hankkeen tuloksista ei ole raportoitu vuoden 2025 tilinpäätöksessä.
Talousarvio 2026 ja toiminta- ja taloussuunnitelma 2027–2030	"TKI toiminnan vahvistaminen YTA-alueella". "YTA-tasoinen työmenetelmien koordinaatio toteutuu (lasten ja nuorten palvelut)". "YTA-sopimuksen mukainen yhteistyöaluetasoinen osaamis- ja tuki-keskustoiminnan valmistelu ja sijoittuminen arvioidaan (lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveyspalvelut ja aikuisten sosiaalipalvelut)". "YTA-tasoinen selvitys asumisyksikön keskittämisestä yhdelle YTA-alueen hyvinvointialueelle (aikuisten sosiaalipalvelut)". "Yhteinen YTA-alueen vaativan tason laitoshoidon hankintasopimus 2026 alkaen".	ei mittaria	

Liitetaulukko 3. Strategia-asiakirjoihin kirjatut YTA-tasoiset tavoitteet Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue			
Strateginen asiakirja		Mittarit ja toteutuminen	Tarkastuslautakunnan huomiot
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue-strategia 2023–2026	Ei asetettuja tavoitteita.		
Talousarviokirja 2025	Ei asetettuja tavoitteita.		
Investointisuunnitelma 2025–2028	”Uusia yhteistyöaluetasoisia investointeja ei ole suunnitteilla vuosille 2025–2028”		
Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen hankintojen ja sopimustoiminnan yleiset periaatteet vuosille 2025–2028	”... hankinta- ja sopimustoiminnan yleisten periaatteiden toteuttamista täydentävät ... YTA-alueen yhteistyösopimus sekä muut palvelualueen toimintaan liittyvät palvelu- ja yhteistyösopimukset.”		Ei voi arvioida, kuinka yhteistyösopimus on täydentänyt toteutumista.
Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategia vuosille 2024–2038:	”Yhteistyö konkretisoituu ote-valmiuskeskuksen toimintana ja osaajapoolien laajentamisena JärviSuomen terveys Oy -yhteisyrityksen kautta. Tavoitteenamme on sopia erityisen vaativan hoidon ja hoivan työnjaosta sekä yhteistyöstä tietojärjestelmäinvestoinneissa. Tavoitteenamme on sopia kehitysvammaisten asiakkaiden tahdonvastaisen hoidon ja hoivan järjestämisestä. Lisäksi valmistelemme lasten ja nuorten vaativimpien palvelujen (esimerkiksi vammaisten lasten vaativimmat palvelut) järjestämistä YTA-alueella osaamis- ja tukikeskuksiin (OT-keskus). Pyrimme myös parantamaan kustannustehokkuutta tekemällä yhteistyötä tukipalvelujen järjestämisessä ja hankinnoissa soveltuvin osin. Yhteistyötä tehdään myös laajakantoisissa investoinneissa, kansainvälisessä rekrytoinnissa ja keskussairaaloiden välisessä työnjaossa. ”	Palvelustrategian mittarit valmistellaan erikseen.	Osa tavoitteiden toteutumisesta on edistetty.

	” Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisenä tavoitteena on vahvistaa palvelujärjestelmään sekä perusterveyden- ja sosiaalihuollon palveluihin liittyvää tutkimus- ja kehittämistoimintaa. Tätä pyrimme edistämään Itä-Suomen yhteistyöalueella. Yhteistyöaluetasoisella yhteistyöllä pyrimme kohdistamaan resurssit tehokkaasti ja poistamaan sellaista päällekkäistä toimintaa, joka ei tuota kansalaisille lisäarvoa.” ” Sama palvelu voidaan tuottaa eri tavoin. Monikanavainen palveluverkkomme koostuu digitaalisista palveluista, kotiin annettavista palveluista, sote-keskuksissa, sote-asemilla tai muissa palvelupisteissä annettavista lähipalveluista sekä keskitetysti hyvinvointialueella tai Itä-Suomen yhteistoiminta-alueella annettavista palveluista.” ” Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisenä tavoitteena on, että kansallisesti ja yhteistyöalueen tasolla suunniteltu tiedonhallinta ja digitalisaatio tukevat tavoitteiden saavuttamista ja asiakaslähtöistä toiminnan uudistamista. ” Kehitämme ensihoidon toimintaa yhdessä yhteistyöalueella, huomioiden reuna-alueiden palvelut.” ”Palvelujen järjestämisessä ostopalveluna teemme moniammatillista ja pitkäjänteistä yhteistyötä muiden hyvinvointialueiden kesken ensisijaisesti yhteistoiminta-alueella ja myös tarkoituksenmukaisilta osin koko Suomessa.”		
Talousarviokirja 2026 ja talous-suunnitelma 2027–2029	Ei asetettuja tavoitteita.		

Liitetaulukko 4. Strategia-asiakirjoihin kirjatut YTA-tasoiset tavoitteet Pohjois-Savon hyvinvointialueella.

Pohjois-Savon hyvinvointialue			
Strateginen asiakirja	Tavoite	Mittarit ja toteutuminen	Tarkastuslautakunnan huomiot
Strategia (2023–2025)	Koordinoimme yhteistyötä Itä-Suomen yhteistyöalueella ja syvennämme kumppanuutta yliopistollisten hyvinvointialueiden kanssa.	Ei mittaria	Koordinaatio perustuu yliopistollisen sairaalan asemaan. Tavoitteen voi arvioida toteutuneen, sillä hyvinvointialueet ovat edistäneet YTA-sopimuksen toimeenpanoa.
Strategian 2023-2025 painopiste: Palvelut	Painopisteelle asetettu tavoite: Yhteistyöalueen hyvinvointialueet ovat laatineet yhteisen suunnitelman merkittävien tietojärjestelmien hankkimiseksi ja käyttöönottamiseksi ja sopineet siitä YTA-sopimuksessa	Kyllä/ei. Mittarin tulokseksi on raportoitu ”Kyllä” tavoitteen asettamisvaiheessa. Tilinpäätöksessä 2025 toteumaksi on kirjattu ”valmistelussa” ⁵⁴	Tavoitteen toteutumista ei ole mahdollista arvioida. Arvioinnissa saadun tiedon mukaan yhteistyöalueen laajuisia yhteisiä järjestelmähankintoja on toteutettu siten, että halukkaat on otettu mukaan kilpailutuksen hankintarenkaaseen. Tietojärjestelmien kilpailutus on toteutettu hankintayhtiön kautta (esim. Isteikki Oy, Sansia Oy tai Servica Oy). Haasteena yhteiselle hankinnalle on se, että hyvinvointialueiden järjestelmälustat eroavat toisistaan.
Palvelustrategia:	Teemme tiivistä yhteistyötä muiden hyvinvointialueiden ja YTA-alueen kanssa. Tavoitteenamme on kehittää palveluita yhtenevästi koko YTA-alueella	Ei mittaria	Tavoitteen voi arvioida toteutuneen, sillä hyvinvointialueet ovat edistäneet YTA-sopimuksen toimeenpanoa. YTA-sopimuksen toimeenpanoa edistetään sopimuksen työryhmien muodostamissa alatyöryhmissä.
Talousarvio 2025 ja –suunnitelma 2026-2027	Hankintojen keskittäminen ja kilpailuttaminen YTA-laajuisesti sekä valikoimahallinta (Hankintapalvelut). Hoidotarvike- ja laitehankintojen volyymin mietujen ja keskitetyn valikoimahallinnan hyödyntäminen hankinnoissa. Suoraostojen vähentäminen ja	5 000 000 € Osavuosisikatsaus tammi-elokuu 2025: Säästö 5 milj. euroa toteutetaan hankintojen keskittämisen ja kilpailuttamisen kautta	Tavoitteen toteutumista ei ole mahdollista arvioida, sillä säästötavoitteet toteutetaan toimialojen budjettien kautta. Aluehallitus on käsitellyt tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman toteutumista osana talouden seurantaa.

⁵⁴ [Pohjois-Savon hyvinvointialueen tilinpäätös ja toimintakertomus 2025.](#)

	ohjaaminen oikeiden tilauskanavien kautta tehtäväksi.	toimialojen budjetteihin. On mahdollista, että hallintopalveluiden säästö on tullut huomioiduksi myös toimialakohtaisissa tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukaisissa säästölaskelmissa.	
Hallinto, hankinnat ja tilat –strateginen ohjelma 2023–2025	Hankintojen kehittämisen kolme tavoitetta, jossa toimenpiteenä; Lisätään yhteistyötä suunnitelmallisesti YTA alueen hankintoja toteuttavien kanssa.	YTA alueen laajuisten hankintojen lisääminen. Kpl/v (nouseva)	Vaikka YTA-laajuiset hankinnat on tunnistettu strategisissa asiakirjoissa, ei näiden toteutumista ole raportoitu esim. Tilinpäätöksessä tai muussa asiakirjassa. Pohjois-Savon hyvinvointialueen hankintajohtajalta saadun tiedon mukaan YTA-alueen laajuisten hankintojen kappalemääriin tehdään omaa seurantaa. Määrät ovat kasvaneet vuodesta 2023.
Talousarvio 2026 ja suunnitelma 2027–2028:	Ei asetettua tavoitetta YTA		